

Bácsmegeyei Függetlenség

AZ ALFÖLDI, A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. Mayer Nándor.

Lapszerkesztő:

Dr. Briedman Andor.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendőek. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Jegyzetek.

Gróf Tisza István többek között azt mondta pártunkról, hogy az egy önmagáról megfélemedezett párt. Ha sok mindenben kénytelenek vagyunk a nagyúr tévedéseire rámutatni, ebben az egyben most néki adunk igazat. Bizony abban a nehéz küzdelemben, melyet a párt a nemzet jogaiért vívott, — önmagáról megfélemedezett. Úgy van! Mi nem keresünk hivatalt, címet, rangot és panamát, — de keressük a nép számára a jogokat és boldogságát. Azt megengedjük, hogy a jeles grófék ebben a nagy tülekedésben egy pillanatra sem feledkeztek meg saját magukról!

Jól mondják, hogy a részeg ember az egész világot részegnek látja, csak magát tartja józannak. Így van a reakció részeg, gróf Tisza is. Ő már bolondórához hasonlítja a nemzetet, amely össze-vissza jár. Amit azonban ő össze-vissza fecseg, — az mind bölcsesség. Csak hogy a nemzet fényesen rácsófol a gróf úr heveségére. Csak záptojásokkal honorálja megzapult gondolatait. — Korántsem akar méltó lenni az új jelzőhöz. Míg ugyanis a bolondóra akkor is „itt”, mikor nem is kellene, addig a türelmes és vérig sértett nemzet akkor se „itt”, mikor kellene. Hej, pedig most az egyszer nagyot kellene ütnie.

A jogok nyomában kötelezettségek sarjadanak. Ez volt bizonyára gondolata a kormányelnök úrnak, midőn a százmilliókat kölcsönvette. Mi meg szomorúan gondolunk az államháztartás deficitjére és arra, hogy a drágán megvett jogok még meg sincsennek és meg sem lesznek soha.

Mennyivel jobban állanak pénzügyeink, ha gróf Tisza István nem a nemzetnek, hanem gróf Khuennek tartaná azokat az erkölcsös beszédeket a takarékoságról.

Milliók.

(-b.-) Még fel sem ocsúdtunk abból a meglepetésünkből, hogy tudtunk és megkérdésünk nélkül 120 millió koronás szükséglet várakozik reánk, máris újban van részünk.

Csak a multkoriban tudtuk meg akkor, midőn az osztrák pénzügyminiszter 182 millió korona kölcsön felvételére kért meghatalmazást, hogy a delegáció által már megállapított rendkívüli had-

ügyi szükségletekre 242 millió korona kell. — A boszniai annexió költségeire 149 millió és 22 millió a Landwehr rendkívüli szükségleteire.

Ebből mireánk a kvótakulcs arányában 120 millió koronás szükséglet várakozik a rendkívüli hadügyi tételeknél, 75 millió a bosnyák annexiónál és 11 millió a honvédség szükségleteinél, — összesen tehát 206 millió korona

Ezeknek az óriási összegeknek sincs meg még a fedezete Rémülettel látjuk, hogy fizetnünk kell azokat a költségeket, amelyeket akaratunk ellenére költöttek el olyan célokra, amelyek közül egyetlenegy sem áll a nemzet egyetemes érdekeinek szolgálatában, amelyek kizárólag osztrák érdekeket szolgálnak.

Még azt sem tudjuk, hogy honnan vegyük elő ezeket az óriási összegeket, a kormány máris újabb milliókat vesz fel pénzcsoportoktól törvényhozási felhatalmazás nélkül, teljesen önkényesen, az összes alkotmányos formák mellőzésével. Már maga a tény, hogy az érdekelt pénzcsoportok ilyen esetekben valósággal megszarolják az országot, már maga ez is oly nagy bűn, amelyért más országokban a kormány ellen kiméletlenül alkalmaznák a feleletrevonást és vád alá helyezést összes szigorú következményeivel. — Államkölcsöneink története igazolja, hogy ilyenkor az ország a kamatok fejében mindannyiszor valóságos hadisarcot fizetett. Így van ez a jelen esetben, amikor is az állam kamat fejében az országban létező legmagasabb kamatlábat is meghaladó kamatot fizet.

Mindez azonban csak a kisebbik baj. Sokkalta szomorúbb ennél az, hogy a kormánynak ez a ténye ismét törvénytelenség és hogy ezzel a tényével tápot ad a későbbiekben elkövetkezendő alkotmányellenes törekvéseknek. Mert ha a mindenkor kormányoknak módjukban áll a költségvetési garanciális törvények felrúgásával maguknak önkényes kölcsönökkel anyagiakat szerezni, — akkor a budget-törvény nagy alkotmányjogi jelentősége nem ér egy hajító fát sem. Tudjuk, hogy az országgyűlés költségmegszavazási joga egyike az alkotmánybiztosítékoknak. Már most mit ér a törvény, ha megkerülésével a kormány milliókat vehet fel büntetlenül. Büntetlenül, mert, — sajnos tudjuk, — hogy amikor az alkotmányellenes kormányok feleletrevonása következnek a nemzet haragjával és óhajával szembezegezük a béke követelményét és a törvényszegőket futni engedik.

A legszomorúbb azonban ebben a dologban, hogy a politikai erkölcstelenség terén, még a papiros alkotmányú Ausztriát is lefózzuk. Ott legalább felhatalmazást kért a miniszter a parlamenttől a kölcsön felvételére.

A kormány ezzel a tényével még a mindenkor idők legdarabontabb kormányán, a Fejérvári kormányon is túltett. Ez a kormány ugyanis az alkotmányellenes kölcsön felvételekor legalább megkérdezte és számbavette a kisebbség akaratát akkor, midőn tényéhez a vezérőlbizottság akaratát kérte ki.

Ez a kormány azonban törvényellenesen milliókat és milliókat zúdit a nemzet nyakába. Nem törődik azzal, hogy a tönk szélére juttatja az országot. Főcélja csak az, hogy mi magunk izadjunk vért azért, hogy minél könnyebben letörhessen bennünket. A mi adófilléreinkből akarja nemtelen hadjáratát befejezni és a hadisarcot velünk akarja megfizettetni.

De hadisarc a győzelem nyomában jár csak. Legyőzni bennünket pedig évszázadok sem tudtak és nem tud senki sem! Az erkölcsi hadisarcot pedig azok fizetik, akik ebben a gyalázatos küzdelemben mindent készek voltak feláldozni a császár kegyéért.

Káprázatok.

A Szloga hosszas vajúdas után végre megszólalván, Halljátok szerbek! felírású cikkben válaszol lapunknak május hó 1.-én megjelent Zsivió!... című vezércikkére.

Nem vagyok barátja a végtelenbe nyúló hírlapi polémiának, mivel azonban ezúttal a hallgatást, különösen most, a választási küzdelem delelőjén, könnyen félremagyarázhatnák, célszerűnek, sőt egyenesen szükségesnek tartom a feleletül szánt cikk nevezetesebb részeinek a lekölzlesztését, hogy aztán teljes tárgyilagossággal megtehessem azokra igénytelen észrevételeimet.

Ime hű fordításban és a kérdés érdemére nézve jelentéktelen részek kihagyásával a Szloga legújabb irodalmi remeke:

Halljátok szerbek!

A szájalmas „Nase Kolo” szövetségese, segítője és gazdája a „Bácsmegeyei Függetlenség”, helybeli negyvennyolcas lap május 1. számában hosszú vezércikkben tátott szájjal szidván a „Szlogát” és azokat az embereket, kik a „Szloga” mellett foglalnak állást, megtámadott bennünket.

És miért?

Semmi másért mint azért, mert mi

nyíltan, szabadon és bátran kimondottuk azon óhajunkat, hogy megőrizzük városunk szerb jellegét és mert mondtuk, hogy mindenki, ki szerbül érez és lélezkedik, dr. Konyovits Dávidra kell hogy szavazzon . . . . .

Halljátok szerbek, ami elődeink, akik most békében nyugosznak a szerb temetőben, azokban a véres harcokban kiűzték innen a törököt, azután megvetették alapját, megteremtették városunkat; mi utódok szintoly tántoríthatatlan hűséggel akarjuk szolgálni hazánkat, mint tettek őseink vérüket ontva érte; de emellett megőrizni akarjuk nevünket, vallásunkat s mindazt, amit elődeinktől örökbe kaptunk. **Most** a Mayerok, Donoszlovicsok, Gombosok, Fernbachok, Czettlek stbi nyomorult negyvennyolcasok, kiknek se híre se hamva nem volt még akkor, mikor karddal kellett szolgálni a királyt és a hazát, midőn saját és legkedvesebbjeink életével és vérével kellett bizonyítani ezen város és szeretett hazánk iránti hűségét odaadást . . . . .

De ezen kaján lapocska mond még valamit. Azt mondja, látjátok mégis jó volt halotyaiból feltámasztani a magyar pénzen fizetett szerb nyelven írt lapot a „Nase Kólót“! S dicséri a „Nase Kóló“ híveit, kik ellenünk vannak, kik belátják, hogy haszontalan azon törekvésünk, mellyel Zombort szerb városnak akarjuk fenntartani . . . . .

E nyilatkozat kincset ér! Hát a gyászos szerb lapot, a „Nase Kólót“, csakugyan nem a szerb nép, hanem a függetlenségi Justh párt érdeke élesztette fel?! A hitvány teremtesek, jött-ment emberek a „Nase Kóló“ körül csakugyan azt hiszik, hogy szegény és bűn küzdeni azért, ami nekünk legszentebb: szerb névért és öntudatért abban a városban, ahol születünk s ahol apáink és nagyapáink hamvai nyugosznak?! . . . . .

Ezt mondjátok meg népünknek s ne hazudjatok, ne rejtegetétek gondolataitokat, mint a kígyó lábait s akkor válaszul hallani fogjátok, ki az igazi szerb, ki a nép igazi barátja kettőnk közül: ti, kik térdén csúsztok a negyvennyolcasok és azok arany bálványára Fernbach Péter előtt, vagy mi, kik a szerbet segítjük azért, mert szerb, kik szerbért lelkesedünk. **idegenek között nem keresünk testvért, hanem a saját vérünket szeretjük és támogatjuk.** . . . . .

Mi sohasem fogjuk aláírni s nem is írhatjuk alá, hogy Zombor város szerb jellege — „volt“.

Ami első olvasásra is azonnal szembeütő, az a cikknek szokatlanul durva hangja, mely nem a meggyőződés nemes szándékából, hanem a tetten érés fakasztotta harag mérgezett érzéséből ered. Személyesül kiszedegetek egynehány erősebb kifejezést: „tátott szájjal“, „nyomorult 48-asok“, „hitvány teremtesek“, „jött-ment emberek“, gyűlöletes lapocska“ stb. s a mívelt emberek között szokásos finom vitaközlési modor megkerülésének e lápvirágait bokréta foglaltan kellő tisztelettel visszaszármaztatom a Szloga politikusaiknak, mint az ő kulturértéküknek muzeumba való bizonyítékait.

Maga a cikk egyébként nagyon emlékeztet a felmelegített káposztára. Majdnem semmi sincs benne, amit már előzőleg el nem mondtak s amire annak idején, tölem telhetőleg, meg nem feleltem volna. Mindazonáltal akad néhány passzus, amelyet nem szabad megjegyzés nélkül hagynom. Itt van mindjárt a város alapításáról szóló állítás, mely a történelmi igazságnak nem éppen jó izlésre valló vakmerő meghamisítása. Hajlandó vagyok elhinni, hogy ez a párját ritkító ferdítés is az üstököstől való félelem hatása alatt lázasan működő képzeletnek torzszüleménye. Akit a kérdés különben közelebről érdekel, azt egyszerűen

Trencsény Károlynak a Bács-Bodrog vármegyéről szóló monographiában megjelent és Zombor városának egész történetét felölelő tanulmányára utalom, (pag. 207—10.) ahol könnyű szerrel meggyőződhetik arról a megdönthetetlen tényről, hogy Zombor már jóval az 1691-iki szerb bevándorlás előtt létezett.

A töröknek hazánk földjéről való kiűzése is másképp folyt le a valóságban, mint ahogyan a Szloga harcias írója jónak látta azt kicirkalmazni jámbor olvasói számára. A tiszta igazságot megtalálhatja akár az elemi iskolák részére kiadott történelmi kézi-könyvekben is.

A vastagja azonban csak most következik. Hogyan tudja a fenti példák tanúsága szerint a történelemben oly annyira járatos (!) cikkíró a „városunk és szeretett hazánk iránti hűséget“ összeegyeztetni azzal az eléggé meg nem belyegezhető felfogással, hogy a magyar földön élő szerbajkú polgár magyar társában nem láthat testvért, hanem csak idegent? Ha tényleg ez a Szloga köré tömörülő szerbajkú polgártársainknak a politikai hitvallása, akkor ez a honpolgári kötelességeknek és a törvénytiszteletnek olyan flagrns megsértése, mely már nem egy hírlapi polémianak a keretébe, hanem egyenesen az államügyész elé tartozik.

Még csak arra vagyok kíváncsi, hogy mit szólnak ehhez a helybeli munkapárt magyar urai? Avagy talán jól esik nekik, hogy tulajdon fegyvertársaik csak úgy rövidesen idegeneknek tartják őket, a Tisza István használta „előkelő“ jelzőnek gondos mellőzésével?

Ami bennünket illet, mi a magunk részéről szívesen átengedjük nekik az ilyen szellemtől áthatott politikai szövetségest, és okulva a kínálkozó tanulságokon, a magunk szövetségesét inkább a radikálisok, vagyis azok táborában keressük, akik nem idegent, hanem édes testvért látnak a magyarban, s akik az összes nemzetiségek közül elsőnek léptek rá a függetlenségi program szilárd talapzatára abban a biztos tudatban, hogy egyes-egyedül e párt igazán szabadelvű és a népjogok tiszteletén alapuló nemzetiségi politikája az, amely lehetővé fogja tenni nem ugyan Zombor városa rég letűnt szerb jellegének a feltámasztását, hanem a hazai szerbség faji jellegének megőrzését célzó jogosult törekvéseknek szerencsés megegyeztetését az egységes nemzeti állam iránti honpolgári kötelességek hűséges teljesítésével.

—e.

A zombori választás határnapja.

Zombor szab. kir. város központi választmánya folyó hó 19-én délután tartott ülésében határozott a választás idejéről, a szavazás rendjéről és a választás vezetőségének s a szavazatszedő küldöttségeknek összeállításáról.

A választás június hó 1-én lesz s a szavazás három helyen fog folyni egyidejűleg.

Választási elnök: dr. Nikolits György ügyvéd, helyettes elnök: dr. Scheer Ármán ügyvéd, jegyző: Latinovits Sza-

nisló városi tanácsnok. — E bizottság előtt adja le szavazatát a Szelencse és Bánát, még pedig a városháza negytermében.

Az I. szavazatszedő küldöttség elnöke: dr. Poór Béla vármegyei alügyész, helyettes elnöke: Rác Soma főgimnáziumi tanár, jegyzője: Spanyol József városi tanácsok. E küldöttség előtt szavaz a Belváros és a Felsőváros, még pedig a városháza kistermében (az anyakönyvi hivatalban)

A II. szavazatszedő küldöttség elnöke: dr. Frank Mihály árvaszéki elnök-helyettes, helyettes elnöke: Karakásevits Milivoj városi törvényhatósági bizottsági tag, jkgyzője: Lang Gyula anyakönyvvezető tanácsnok. E küldöttség előtt szavaz a cservenka, még pedig a Ratár vendéglőben.

Politika.

A királyi kézirat. A folyó hó 18-án szerdán tartott városi közgyűlésen felolvasott és az országgyűlésre szóló királyi meghívó-levél szövege a következő: Mi I. Ferenc József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya. Kedvelt híveink! Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása felett örködni! Minthogy az 1848. IV. törvénycikk 1 §-a az országgyűlést évenként Budapestre egybehívni rendeli és minthogy számos függőben lévő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürgősen követelik: Magyar minisztertanácsunk előterjesztésére elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselői a f. é. június havának 21-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest székesfővárosunkba egybehívjuk. Minek folytán nektek ezennel komolyan meghagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek mindazokat az intézkedéseket, amelyek a törvény értelmében szükségesek arra, hogy az 1874. évi XXXIII. és 1899. évi XV. t.-cikkek által rendelt módon és a fennálló törvények által meghatározott számban megválasztandó képviselők ezen az országgyűlésen megjelenhessék és a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindulhasson. Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel egyes hajlannók maradtunk. Kelt Bécsben, 1910. év május havának 9-ik napján. Ferenc József s. k. Gróf Khuen-Héderváry s. k. A királyi kéziratot kísérő belügyminiszteri körrendelet a szokásos utasításokon felül következőképpen humorizál: Felhívom ennél fogva — mondja a körrendelet — hogy kötelességének megfelelően, a törvénybe ütköző és államellenes izgatások, törvényellenes cselekmények megelőzése érdekében hatékonyan intézkedjék és ezáltal biztosítva legyen az, hogy a választópolgárok alkotmányos jogait minden erőszakos befolyástól minden szabadon gyakorolhassák. — Ez az, mikor a miniszterelnök magyar vizet prédikál és osztrák bort iszik.

A mungópárt kudarca Monostorszegen és Bezdánban. Monostorszegről írja tudósítónk. Zsubory József, munkapárti jelölt akarta volna vasárnap Monostorszegen megtartani programbeszédét. Délután 11 órakor érkezett meg Apatinból vagy 50 kocsi kíséretében. A kocsiokon emberek ültek ugyan, de nem szavazók. Kötörömű munkások voltak. Beszélt ugyan Zsubory uram, de beszédéből egyetlen szót sem hallhattak, mert a programbeszéd alatt a monostorszegi szavazók abcugoltak lelkesen. Még azt a néhány emberüket is elvesztették, akikbe még Monostorszegen, mint a fuldokló a szalmaszálla kapaszkodtak. Zsubory kudarca után egy szerb atyafi is beszélt volna, de bizony egyetlen mondatot is alig nyögött ki. Jött a nagy ágyu, a község aljegyzője, Toma emelkedett a pódiumra, de bizony a fenyegetőző úr minden szavát oly hangos gúnykacaj kísérte, hogy jobbnak látta a pódiumról szépen leemelkedni és a gyűlést berekeszteni. — Bezdánban még nagyobb volt Zsuborynak, a mungónak kudarca. Diadalkaput

állítottak a valuvégén. Kitömöt figurát akasztottak föl. Ez a hímáló akasztott figura fogadta a mungót. E nép meg akarta akadályozni a bevonulást, egy kocsi föl is fordítottak. Végre negyven csendőrnek kellett utat törnie a csudamód népszerű jelölt úr előtt. A község házára csak a munkapártiak kerülhettek be, a kinrekedt magyarok azonban az utcáról záptojásokat hajgáltak az udvaron lézengő egy-két mungóra. El kellett vonulniuk innen is egy korcsmába, ahol belépőjegyekkel mehettek csak be és mentek is be vagy huszan a nagy csudára. Így fest valójában Zsubory jelölt úr „nagy kilátása“ és a „lelkesezés“, mellyel fogadják. Nem kételkedünk, hogy ebből a diadalútból következtetve az apatini kerület meg is választja nagy többséggel — a népszerű Fernbach Károlyt.

Az áthelyezések humora. Az Ujvidéken megjelenő „Délvidéki Ujság“ a tisztviselők áthelyezéséről a következőkben ír: „Repülő verseny. A politikai bukmékek fogadási ajánlatokat tesznek az Ujvidéken legközelebb rendezendő repülőversenyre. A versenyben nem vehetnek részt sem Blériot, sem Latham sem Wright testvérek, hanem csak azok az ujvidéki állami tisztviselők, akiket a régi kormány nevezett ki és az új kormány áthelyezhet „szolgálati érdekében“. A pilotáknak ajánlják különösen azokat, akiknek vastag nyakuk és egy irányban való haladásra nagy képességük van; a kocsonyaszerű hátgerinc és nagy hajlam az irányváltoztatásra nem jó figyelmebe. A legtávolabbi repülés rekordját azonban az nyeri meg, akire a legnagyobb elvszirádság bűnözése rábizonyul. Lykurgus is bizonyára a spártai állam törvényeit ezen elv szerint alkotta.“

Helyreigazítás. Mint feltétlen hiteles forrásból értesülünk, a sztpári korcsma becsukási esetnél, a közigazgatási tisztviselő nem Pavlovics Fedor szolgabíró, hanem egy másik vármegyei szolgabíró vett azon részt.

Midőn ezt a legnagyobb készséggel — az igazságnak megfelelőleg — helyreigazítjuk, ezennel újlag nyomatékkal azt is megemlítjük, hogy az egész esetről Vujevich Lajos főszolgabíró semmiféle tudomással nem bír, mert ha arról legkisebb sejtelmé is lett volna, úgy biztosan az meg nem történt volna. Mert ilyen Vujevichről még feltételezni sem lehet, sem szabad.

HIREK.

A „Zombor városi könyvtár egyesület“ folyó évi május hó 22. napján délelőtt 10 órakor a könyvtár helyiségében rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Igazgató jelentés a könyvtár állapotáról. 2. Mult évi számadás. 3. Folyó évi költségvetés. 4. Indítványok. 5. Tisztviselők, választmány és számvizsgáló bizottság választása.

Hallalozás. Deutsch Mór helybeli órási és ékszerész sulyos csapás érte. Felesége, szül. Káhn Lujza rövid, de kínos szenvedés után hirtelen meghalt. Temetése kedden ment óriási részvét mellett végbe.

Tanító gyűlés. Az „Vidéki Közs. Apatin-Tanító-Kör.“ ez évi tavaszi gyűlését e hó 11-én Bácsordason tartotta meg, melyen mintegy 50-60 lelkes és ügybuzgó tanító és számos tanügybarát résztvett. Treéz János mélytudású és szakavatott elnöki megnyitó beszéde után több nevelés-oktatási tétel került tárgyalásra és megvitatásra. A gyűlés impozáns és tanulságos lefolyását a beérkezett számos, lelkiismeretesen kidolgozott tétel és a tanítók alapos készültsége biztosította. A gyűlés gyakorlati tanítás előzte meg, mely „Magyarország címerének ismertetését“ mutatta be. A 70 terítékű banketon a vármegyei főtanfelügyelőt, a tanügy barátait és a tanítókat éltették.

Mozgófénykép színház. Az „Ujvilág“ bioskop már hetek óta tartja városunkban igazán érdekes, tanulságos és mulattató előadásait. Képei hasonlíthatatlanul világosabbak az összes itt lévő eddigi bioskopoknál. A tulajdonosok ezen a héten 3 jótékony célú előadást rendeznek. Hétfőn a rokkant munkások, kedden a gyermekmájális és szerdán az önkéntes tűzoltók javára. A színház kellemes szórakozó hely.

Repülés Szegeden. Gróf Montigny és Croquet mérnök, hírneves francia aviatikusok vasárnap, május 29-én délután 4-7 óra között

a szegedi lóversenyterén Blériot rendszerű monoplánnal föl szállnak és repülnek. Az aviatikusok a budapesti repülőversenyre jöttek Magyarországra, de a Szegeden, ujonnan alakult „Délmagyarország“ hírlapvállalatnak sikerült megnyerni őket arra, hogy a budapesti repülőversenyt megelőzően Szegeden föl szálljanak. A vidéki közönséget olcsóbb menetjegyekkel külön vonatok szállítják Szegedre és vissza. Helyárak: Páholy I. ötven, II. negyven korona (négy személyre). Tribünjegy (ülőhely) I. tiz, II. hat, III. három korona. Passe parton öt korona. Ülőhely I. hat, II. négy, III. három korona. Állóhely I. II. III. 50 fillér. Diákjegy 50 fillér. Tiz éven aluli gyermekek a tribünön két, az ülőhelyen 1 koronát fizetnek. Fölzállás előtt és közben szórakoztató hangverseny lesz. Büfék és cukrászdák állanak a közönség rendelkezésére. A vidékről érkezett közönség este visszautazhat a különvonatokon. A Blériot monoplánok a Hélios automobil forgalmi részvénytársaság tulajdona.

Meghívó. Az „Ujvilág Bioskop“ igazgató-sága f. hó 23-án, hétfőn este fél 8 és 9 órakor a Vármegyeház mögötti téren a „Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj Egyletének“ zombori külön alapja javára két jótékony célú díszelőadást rendez, melyre a tisztelt közönséget különösen a kedves tagtársakat a fiók pénztár nevében meghívja Will Ede elnök, Lang Gyula ellenőr, Butkovits József pénztáros.

Árviz Szabadkán. Szabadkán nincs folyó, amely kiadásával veszélyeztetné a várost, de azért mégis van árviz. Ez viszont azért van, mert nincs csatornázás. Hétfőn, pünkösd második ünnepén délután a nagy záporosóttól csaknem egész Szabadka víz alatt állott. Ami kevés csatorna van a belvárosban, azok is bedugultak, úgy hogy jó néhány óráig árviz volt Szabadkán. A külső városrészeket, így a mlakát, a vucsidólt, a gátat meg teljesen elöntötte a víz. A közlekedés teljesen megakadt, a lakásokat, pincéket sok helyütt megtöltötte az esővíz. A Széchenyi-téren, a Vörös ökör iskola mellett, oly magas volt a vízállás, hogy az emberek a rögtönzött fa-hidacskaikon is alig bírtak átjutni. A szegedi-uti átjárónál megakadt a villamos közlekedés. A Forrás- és Folyó-utcában a csatorna fölött levő hidakat az ár elragadta és magával sodorta, úgy hogy az átjutás még ma sem lehetséges. Egy egész városrészt kell megkerülni az arra járóknak, hogy a tulsó partra átjussanak az utcát átszelő mély folyammer miatt. A mentőket és tűzoltókat több ház pincéjének kiszivattyuzásánál vették igénybe.

Gondnokság alatt. Andráczy Ferencné szenttamási, Sohár Imre szabadkai, Jáki Mária martonosi, Szabó András szabadkai, Hirsch Laura szabadkai lakosokat elmebetegség miatt gondnokság alá helyezték.

Egy kutató rettenetes halála. Felső-kabolon — mint leveleznők írja — Mágocs Emil Benc Sándornál kutat ásott. Amidőn 5 öl mélységre lehaladt már vizet is kapott; téglát is kezdett már rakni, miközben a homokos talaj omladozni kezdett és nevezett mellett eltemette. Habár Mágocs derekán kötél volt, a fent levők őt mégsem bírták kihuzni, mert kettészakadt volna. Közben újabb omlás keletkezett majd harmadszor is, úgy, hogy a munkást egészen elborította és ott nyomban megfulladt, öccsének és mintegy 20 ember szemeláttára. Mentésre senki sem mert lemenni mert ki volt téve annak, hogy a kut eltemeti. A szerencsétlen maga az oka halálának, mert mint régi kutató minden elővigyázati szabályt figyelmen kívül hagyott, dacára annak, hogy a mintegy 4 lábnyi földréteg alatt futóhomok következett.

Dühös szerelmes Bánity Zsárkó 17 éves alsókaboli suhanc Popov Zorka felsőkaboli leányzóba beleszeretett. Mivel a leány szerelmét nem viszonozta, őt erre a Marcikity-féle korcsmában forgópisztollyal kényszeríteni akarta. Szerencsére jókor megérkeztek a rendőrök, akik a dühös szerelmezt megfékeztek. Másnap följelentést tettek ellene a büntetőbírósnál.

Testvérgyilkosság. Monostori Gergely és Ferenc martonosi juhászok május 11-én betértek egy utszéli korcsmába, honnan a déli órában alaposan beszeszelve indultak utnak.

Utközben az anyjuk, egy 98 éves asszony, tartása felett összeveszték és dulakodni kezdtek, eközben Gergely testvérbátyját a nálanál kevésbé idősebb izgága természetű Ferencet oly szerencsétlenül szurta mellbe, hogy ez a helyszínen kiadta a lelkét. A testvérgyilkos tette elkövetése után önként jelentkezett.

Közbiztonság Katymaron. A katymári közbiztonság is csuda rossz lábon állhat. Krékity József 42 éves katymári lakos tegnap este 9 óra tájban gyanútlanul haladt Katymár község főutcáján. Egyszerre csak idősb és ifj. Alaga Maté és Matos Miska katymári legények botokkal megtámadták a gyanútlan öreget és összevissza verték. Krékity véres fővel került el az utca porában. Sulyos testi sérüléseket szenvedett. A három támadót a csendőrök feljeleltették.

Gyilkos villamcsapas. Zomborban pünkösd hétfőjén Stevancev Simonné szül. Bracsics Stana egyik Zombor alatti szálláson lakó szüleitől hazafelé indult. Utközben az országúton a megeredt zápor elől egyik terebélyes eperfa alá állt. A villám a fába csapott, azt szétforgácsolta, őt pedig halálra sújtotta.

A hűtlen kenderes. Dömszödi József bajai lakos Tomasics Sándor bajai kenderiparostól, kinél alkalmazásban volt, már hosszabb idő óta lopta a kendert oly módon, hogy a derekára csavart minden este belőle. A gazda végre most rájött a lopásra és feljelentette hűtlen cselédjét.

Miből tellet mulatasra? A szabadkai rendőrség két fiatal madarasi gyereket: Mrekva János 14 éves és Fehér János 11 éves csavargót állított elő ma délelőtt. A két csavargó gyerek Szabadkán korcsmáról korcsmára járt, sok pénzt költöttek. A rendőrségen kiderült, hogy Mrekva az apjától lopott 130 koronát. A rendőrség a két csavargó fiút hazatoloncolja.

A kocsi kerekai alatt. Petrik Ferenc 27 éves postás hétfőn este 9 órakor postakocsival hajtatott az állomás felé. A megbokrosodott lovak a kocsit elfordították. Petrik a kocsi alá került, amely arcán és kezén keresztülment. Sérüléseit a mentők kötötték be.

Orvosok gyűlése. Az országos orvosszövetség bács megyei fiókja vasárnap délután 4 órakor ülést tartott Zomborban, amelyen Budapestről dr. Kuthy az Erzsébet szanatórium igazgatója és dr. Hollós budapesti főorvos tartott érdekes előadást a tuberkulózisról. A magas tudományos nivón álló előadást sajnos az egészben alig 25 orvos hallgatta meg.

Püködsi bicskások Szabadkán. A Szabadkaiak méltóan akarták megünnepelni pünkösd ünnepét. Azt akarták, hogy az ne csak egyszer, de háromszor legyen piros. Folyt hát a piros vér bőven. Két nap ünnep volt, ami Szabadkán feltétlenül a bicska működését jelenti. A jó kis szabadkai bicska gyakran felvillant a kettős ünnepen és nyomában vér serkent ki. Különösen az első ünnepen működött erősen a bicska. Így mindjárt vasárnap délelőtt 11 órakor Szabadka főterén, a legnépesebb helyen, a Szent-István-téren, mely ilyenkor pipa-füsttől bűzös, Kőszegi J. 22 éves radonováci napszámot ismertették meg társai a bicskával. A bal combján szurkálták össze-vissza, úgy, hogy a mentőknek elég dolguk akadt vele. Vasárnap délután 6 óra tájban a városligetben volt nagyobb kaliberű bicskázás. Szlatka Ferenc és Dobos György régi haragosai voltak Kalmár Péter és Dorozsmai Menyhért 20 éves halasi-szölői napszámoknak. Annyit megtudtunk, hogy lány szerepelt a harag okául, mert mikor a négy legény az erdőben összejött, Szlatka és Dobos e szóval: „Udvarolysz-e még neki?“ bicskával rontottak a két védtelen legényre. Dorozsmaikat sziven akarták szurni, de ez egy árokba ugrott és így csak kevésbé sulyos szurkást kapott. Annál sulyosabban összeszurkálták azonban Kalmárt. Négy sulyos sebből vérzett, mikor a mentők kiértek és bekötötték sérüléseit. Mivel állapotuk, különösen Kalmáré, sulyos, mindkettőt a kórházba vitték a mentők.

Gyilkosság a korcsmába. Turja községben tegnap meggyilkolták Dvornikovic Péter községi pénztáros 20 esztendősi fiát. Összevesztett Pércsics Vince katonaviselt legénynyel és ez vitatkozás közben több halálos szurást ejtett rajta. A gyilkost a csendőrök csak hosszabb hajsza után tudták elfogni és mivel Ujvidékre

való szállítás közben menekülyi próbált, bilincsre verték és igyszalították be Ujvidékre.

Öngyilkosság a Halley-üstökös miatt.
Félni nem jó, különösen nem jó az üstökös-től. Petkovics Piros szobalány, aki Seereiner Alfonz gázgyári igazgatójánál szolgált, meg akart halni és marólugót ivott. A maró folyadék belső részeit összeégette, de a kórházban mégis ki lehetett hallgatni. A halálra szánt szobalány azt mondta, hogy a Halley-üstökös-tel való félelmében szánta rá magát a halálra, bár az inkább látszik valószínűnek, hogy valami salfa legény keserítette el. A szerelmes szívű szobalány valószínűleg hamarosan gyógyultan el a kórházat és sem a Halley, sem más miatt nem nyul többé marólugos pohárhoz.

Összedőlt ház. Nem igen lehet megérteni, hogyan vigyáznak Szabadkán az építkezésekre. Ma éjjel újból összedőlt egy ház és csupán a véletlenül mult, hogy szerencsétlenség nem történt. Nagykanász Rokus vasuti munkás vertfalú háza dőlt össze, előbb csak a tető roskadt be, azután mult heti esőzésektől megereszkedett falak is beomlottak. Nagykanász és családja az első roppanásra felébredt és kimenekült a szabadba.

Nyilatkozat.

Miután tudomásomra jutott, hogy egyes alakok a „Bácsmegeyi Függetlenség” folyó hó 15-iki számában megjelent cikknek az írását, melyre Popovits Sebő főlevéltáros úr a „Bácskában” válaszolt, — **nem én írtam.**

Egyébként a hírek terjesztői ellen módomban állandó majd elégtételt szerezni.

Mindenesetre kérem őket, hogy aggályukat előttem nevük felfedésével nyilatkoztassák ki, mert csak így lehetséges azokat majd a magam módja szerint orvosolni.

Zombor, 1910. évi május hó 21.

Dr. Briedman Andor,
lapszerkesztő.

Válasz Popovits Sebő úrnak.

Bácsbodrog vármegye fő levéltárnoka és nehogy személyazonossága iránt kétség legyen, — amint magát aláírja —, még tb. főjegyzője is, egy nyílt levélben felszólítást intéz a lap szerkesztőségéhez a „Bácskában” hogy tisztességes munkatársat alkalmazzon.

Teszi ezt azért, mert a lapban megjelent „A köpérnikai suszterkapitány Sztaparon” című cikkben, vezeték nevének felemlítése nélkül, személyével történt foglalkozás, melyet ő ugyan magára sértőnek nem tart. De mindazáltal kijelenti, hogy aki nem közöl való tényállást, az „szemtelen”; aki pedig hamis adatokat közöl és egy távollevőnek meg nem történt dolgokat tulajdonít, az „aljas rágalmozó”.

Ennek előzményeül kijelenti, hogy ő a kérdéses napon nem is volt Sztapáron, hanem Zentán. Az „éjjeli bagoly” minősítést elfogadja, „mert az egy állat, mely senkinek sem árt” és a „főispáni bankett főtányérossa” titlust akceptálja, mert „hála jó étvágyának — a banketteken jó ételek lévén, azokon jó is lakik” stb.

Ennyi szellemi bőffenések után visszavonjuk azt a címet, amelyet nyílt levelező úr hallgatagül nem kifogásolt, hogy ő lenne a „vármegye esze”. Nem, ezt vezeték nevének kiírása híján ne tessék magára érteni. Ez a szép jelző, hogy valakit „vármegye eszének” nevezzünk, a *nyílt levele* megjelenése után bizonyára senkit sem jogosít fel a feltevésre és nem is fog esni abba a hibába, hogy Popovics Sebő úrra ismerjen a nehezelt hírlapi közleményben, ha mindjárt valaki állatnak is minősíti magát, (melyet mi ugyan nem mondtunk) és ha még oly jó étvágygyal is tud enni a jó ételekből, mint ahogy Popovics Sebő úr önmagáról ezt állítja.

Megállapítjuk azonban a következőket: Popovics Sebő úr, dr. Popovics Szimó érdekében korteskedett. Popovics Sebő kün járt Sztapáron és a sztapári jegyzővel eredménytelenül közbenjárt Pavlovics Szimó érdekében Ivkov Mladen korcsmárosnál, akinek korcsmáját a köpérnikai suszterkapitány becsukatta. Popovics Sebő ipja annak a pénzügyi fogalmazónak,

aki a hírhedt pénzügyigazgatósági rendeletet végrehajtotta. Ennyi előzmények után nem alap nélküli a feltevés, hogy Popovics úr tudta nélkül történt volna a cifra eset. Azt elhisszük, hogy Popovics úr az időben Zentán volt, nem is állítottuk, hogy Sztapáron az esetben *jelen volt*, — de az azért a furfangosnak éppen-séggel nem mondható stiklit azért rendezhette, — kéznél ott lehetett nem sikerült trükkje.

Hogy mindaz Sztapáron nem úgy sikerült, amint hogy azt Popovics úr elgondolta és azt tollhegyre véve megírva lett, az Popovics úr szerint már „szemtelenység” és „rágalmozás” és ezt ő sértésnek nem veszi. De nem is veheti.

— De hát akkor mit nyílt levelezik Popovics úr? Mikor még a vezeték neve sem volt megemlítve! Úgy tesz mint a kurdcisibráki zsidó.

Ugyanis egy pesti zsidó a kurdcisibráki árendásnak leányát feleségül akarta venni. Esküvő napján összekülönböztek, mert Schwarcz vőlegény az utolsó percben többet követelt, mint ígérve volt. A lakodalomból nagy felsülés lett. Néhány hónap múlva átutazóban volt a vőlegény Kurdcisibrákon, hol a vonat egy percre megállt. A peronon valaki elkiáltja magát; Weisz Kobi! Weisz Kobi! Az ex vőlegény kíváncsian kidugja a sötétben az ablakon át a fejét, mire egy hatalmas pofont kap. Erre tele torokkal ordítja: kalauz, rendőr, csendőr fogják meg, szemtelenség! Oda rohan az állomáson álló csendőr és kéri az ablakon kinézőt mi történt? Ez röviden elmondja. Erre a mi csendőrünk hivatalos tekintéllyel kiveszi a nagy jegyzőkönyvet. plajbászt tartva kezébe kérdé: hát az urat hogy hívják. „Schwarcz Kóbi Budapestről.” Erre a csendőr még nagyobb hivatalos flegmával visszatolja a plajbászt a noteszébe és azt mondja: hát mi a fészkes fenének tolja ki a pofáját a Schwarcz úr, mikor a Weisz Kóbit hívják?! A vonat már indulóba volt, mikor az egyre azt kiáltotta vissza a csendőrnek. „De engem is Kóbinak hívnak!” Később tudódott ki, hogy az árendás zsidó volt a tettes jól tudván, hogy ha a Kóbi nevet említi, akkor az ex vőlegény fog jelentkezni Kurdcisibrákon.

Igy vagyunk a főlevéltárnok úrral is. Van városunkban több Sebő is, — de ő az „éjjeli bagoly” nevet hallván rögtön jelentkezett, lévén ő is ludas a dologban, mint Schwarcz Kóbi Kurdcisibrákon.

Munkatárs.

HIRDETÉSEK.

Ezüst üstben főzött

TÁTRA

málna-szörp

kapható:

ifj. Heindlhofer Róbert

üzletében Zombor.

44-6-4

APOLLO

asbestpadlókészítő vállalat

STERN és EISLER
SZABADKA.

Telefon 358.

Telefon 372.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy asbestpadlókészítő vállalatunkat üzembe helyeztük. Elvállalunk padlók elkészítését, falburkolatokat, burkolásokat minden színben, csinos, izléses kivitelben, jutányos árak mellett.

— Arajánlat ingyen. —

Két évi jókarbantartást garantálunk.

Zombori képviselőt:

Goldfahn Béla

festő, Rókus-utca 31.

38 20 5

Gróf Esterházy Ferenc

uradalmi pezsgőgyára, Tata.

Forgalomba hozza az 1906-iki

Lakodalmos Áldomás Billikom

(Demi Sec)

(Sec)

(Extra Dry)

jegyű PEZSGŐIT, melyeket

kizárólag az uradalom

somlói, neszmélyi, devecseri, baji, tatai és bánhidai szőlőiben champagne-szerűen szüretelt boraiból teljesen francia módon készített és kiválóan jók.

Zomborban kapható: **Mayer István és Dörfler Antal** fűszerkereskedésében.

Vezérképviselő: **KOLB LAJOS, Budapest, Barcsay-utca 6.**

Telefonszám: 104-73.

46-50-4